

Høgskolen i Telemark

KONTE-EKSAMEN

6006 - Forretningsjus (7,5 stp)

05.01.2015

Tid: *5 timer*

Målform: *Bokmål*

Sidetall: 4

(inkludert denne forsiden)

Hjelpemiddel: *Norges lover, andre ukommenterte lovsamlinger, utskrifter av lover og forskrifter frå Lovdata.*

Merknader: Dersom oppgavene er ufullstendige eller uklare, må du selv ta de nødvendige forbehold. Forbeholdene bør gå klart frem av besvarelsen. Samtlige spørsmål skal besvares.

Vedlegg: Ingen

Eksamensresultatene blir offentliggjort på Studentweb.

Aksjonærer i Import AS (heretter bare kalt IAS) var Jan Johansen, Nils Nilsen og Ole Olsen. Alle tre utgjorde selskapets styre med Jan som styreleder og daglig leder. Jan eide 50 % av aksjene, Nils 35 % og Ole 15 %.

Selskapets virksomhet var i vedtektene bestemt å være «Handel med importerte varer». For øvrig hadde selskapet ikke vedtekter som avvok fra aksjelovens deklarasjoniske regler. Varene (møbler, verktøy, leker m v) ble importert fra asiatiske land. IAS solgte varene videre til forhandlere som solgte varene til sine kunder.

IAS drev virksomheten fra en eiendom selskapet selv eide. Eiendommen var lokalisert i utkanten av Lillevik, og det var ca. 1 km fra riksveien inn til eiendommen. Denne veien var privat, og det var IAS som var ansvarlig for alt sommer – og vintervedlikehold av veien. IAS inngikk avtale med Ulf Brøyt, som drev en mindre maskinentreprenørforretning, om veivedlikeholdet. Ulf eide en lastebil, som også ble brukt til snøbrøyting om vinteren. I avtalen mellom IAS og Ulf var det blant annet tatt inn følgende bestemmelse:

«Ulf Brøyt skal utføre alt sommer – og vintervedlikehold av veien fra anlegget til IAS og ut til riksveien. Ved snøfall skal veien være ferdig brøytet og ryddet før klokken 08.00 alle dager fra mandag til og med lørdag. For utførelse av arbeidet som omfattes av avtalen betaler IAS til Ulf Brøyt årlig kr. 50.000. Betalingen omfatter bruk av maskiner, arbeidstimer og annet som er nødvendig for å oppfylle avtalen..... Avtalen gjelder for 5 år med virkning fra 1. januar ...»

Lillevik lå ved kysten, og i normale vintre var det ikke store snøfall. Det meste av nedbøren kom som regn også om vinteren. Men enkelte vintre kunne nedbøren komme som snø, og da kunne den komme i store mengder. Første vinteren etter at avtalen mellom IAS og Ulf var inngått, kom det mye snø. I tillegg brakte lavtrykkene med seg sterk vind, som førte til at trær veltet, og det var i perioder kaotiske forhold på veiene i Lillevik.

For Ulf innebar dette at veien inn til IAS måtte brøytes mye oftere enn han hadde tenkt seg. I tillegg måtte han leie personer til å rydde veien for trær som veltet og sperret veibanen. Ulf noterte nøye hvilke reelle utgifter han hadde med gjennomføring av avtalen med IAS første året. Han kom til at utgiftene var kr. 125.000. Han tok kontakt med IAS v/ Jan og krevde at kontraktssummen ble endret fra kr. 50.000 til kr. 100.000 pr år. Jan ville ikke gå med på dette og viste til at avtalen var inngått for en periode på 5 år uten klausul om regulering av prisen. Jan mente også at avtalen var slik å forstå at det var Ulf som hadde risikoen for varierende værforhold.

Spørsmål 1: Er det grunnlag for å endre avtalen om veivedlikehold slik Ulf krevde?

IAS hadde inngått en avtale om salg av et større parti med hagemøbler til gartner Marte Kirkerud, som om sommeren også solgte møbler. I avtalen mellom IAS og Marte var det blant annet tatt inn følgende bestemmelse:

«Marte Kirkerud skal hente varene på lageret til IAS senest fredag 11. april. Senest samme dag skal kjøpesummen kr. 30.000 være innbetalt på bankkonto xxxxx tilhørende IAS.»

Et par dager før senest avtalte hentetid, hadde ansatte i IAS plassert møblene i lagerhallen og merket møblene med «Hentes av Marte Kirkerud senest 11. april». Forut for avtalen hadde Jan sagt til Marte at det var viktig for IAS at varene ble hentet senest 11. april, for lørdag 12. april ventet selskapet en stor forsendelse av nye varer, og hadde da behov for lagerlokalene.

April var en travel tid for Marte, og varene ble ikke hentet 11. april. Marte kom først mandag 14. april for å hente varene. Tilfeldighetene ville det slik at i løpet av helgen var det en vannlekkasje i deler av lageret til IAS. Dette medførte at møblene som skulle hentes av Marte, fikk betydelige vannskader. Det var på det rene at IAS ikke var noe å bebreide for lekkasjen. Marte hadde heller ikke betalt møblene slik avtalen bestemte. Siden møblene nå var skadet, ville ikke Marte hente møblene, og hun ville heller ikke betale kjøpesummen. Jan mente at Marte var pliktig til å betale møblene siden det var avtalt at de skulle hentes før vannskaden oppsto.

Spørsmål 2: Er Marte pliktig til å betale kr. 30.000 for de vannskadede møblene?

IAS inngikk avtale med Holm Gartneri AS (heretter forkortet Holm Gartneri) om levering av forskjellig hageutstyr. I avtalen mellom IAS og Holm Gartneri var det bestemt at varene skulle leveres 22. april og at betalingen skulle skje senest 15. mai. I den skriftlige avtalen mellom partene var det også tatt inn følgende bestemmelse: «IAS skal ha salgspant i de solgte varene inntil betaling har funnet sted».

Holm Gartneri betalte ikke varene til avtalt tid. IAS purret på betaling flere ganger, og da betaling heller ikke hadde skjedd 1. juni, krevde IAS at avtalen skulle heves på grunn av forsinket betaling, og at varene måtte tilbakeleveres. Holm Gartneri hevdet at salgspantavtalen var ugyldig og at det heller ikke var adgang til å heve avtalen.

Spørsmål 3:

- a. Er salgspantavtalen mellom IAS og Holm Gartneri ugyldig?
- b. Er det grunnlag for å heve avtalen mellom IAS og Holm Gartneri?

Forutsett at salgspantavtalen mellom IAS og Holm Gartneri er ugyldig, og at det ikke er grunnlag for å heve avtalen.

Det samlede kravet IAS hadde mot Holm Gartneri, var kr. 50.000. Selv etter at flere betalingsvarsler var sendt til Holm, oppnådde ikke IAS betaling. Jan kontaktet da daglig leder hos Holm, Lars Holm og krevde at firmaet betalte sin gjeld til IAS. Lars Holm opplyste Jan om at de eneste likvide midlene selskapet hadde, var kr. 100.000 inntilstående på en konto i Lillevik bank. Jan krevde at kr. 50.000 av inntilstående beløp ble overført til bankkontoen til IAS. Hvis ikke det ble gjort umiddelbart - sa Jan - «ville IAS ikke lenger levere varer til Holm». Den 7. juni overførte Holm Gartneri beløpet til IAS.

Det var flere kreditorer som hadde krav mot Holm Gartneri, blant annet skyldte firmaet kr. 75.000 i merverdiavgift. Skattekontoret krevde 1. juli utlegg for å sikre kravet, men alle eiendelene til Holm Gartneri var beslaglagt av andre kreditorer. Skattekontoret oppnådde derfor ikke utlegg. I stedet begjærte skattekontoret Holm konkurs. Konkursbegjæringen kom inn til tingretten 6. september. Holm hevdet det ikke var grunnlag for konkurs. Selskapet erkjente likevel at det på nåværende tidspunkt ikke hadde midler til å dekke kreditorenes krav, men selskapet regnet med at økonomien ville bedre seg i løpet av høsten.

Spørsmål 4: Er det grunnlag for å ta konkursbegjæringen mot Holm Gartneri til følge?

Forutsett at tingretten tok begjæringen til følge, og at konkurs ble åpnet 12. september.

Bostyrer krevde at betalingen av kr. 50.000 til IAS den 7. juni skulle omstøtes. Jan bestred på vegne av IAS at betalingen kunne omstøtes i og med kravet var forfalt til betaling. Bostyrer oppdaget også at Lars Holm etter konkursåpningen hadde gjemt bort deler av varelageret og slik forsøkt å hindre at konkursboet tok beslag i dette. Bostyrer mente at dette var straffbart. Lars bestred at dette var straffbart siden han ikke var kjent med noen bestemmelser som forbød en slik handling.

Spørsmål 5:

- a. Kan Holm Gartneris betaling 7. juni til IAS omstøtes?
- b. Har Lars Holm opptrådt straffbart ved å gjemme bort deler av varelageret?

Nils ønsket å overdra alle sine aksjer i IAS til sin sønn Tom. Tom hadde sammen med tre andre personer startet opp et aksjeselskap som importerte tekstiler fra lavkostland, og Tom eide 25 % av aksjene i det selskapet. Jan og Ole mente at Toms erverv av aksjene kunne nektes av styret i IAS. De mente også at de hadde forkjøpsrett til aksjene. Nils bestred dette.

Spørsmål 6:

- a. Kan styret i IAS nekte Tom å overta farens aksjer i IAS?
- b. Har Jan og Ole forkjøpsrett til aksjene Tom ønsker å overta?

Nils krevde innkalt til ekstraordinær generalforsamling for endring av selskapets vedtekter. Jan hevdet at Nils alene ikke hadde rett til å kreve innkalt til ekstraordinær generalforsamling.

Spørsmål 7: Har Nils rett til å kreve at det blir innkalt til ekstraordinær generalforsamling i IAS?

Forutsett at det ble innkalt til ekstraordinær generalforsamling hvor det ble lagt frem forslag om å endre vedtektene slik at selskapets virksomhet også skulle omfatte «investering i aksjer og fast eiendom». I generalforsamlingens møte stemte Jan og Ole for endringen og Nils mot.

Spørsmål 8: Er det truffet gyldig avgjørelse om å endre vedtektene i IAS?